

Lärare 2023

Sammanfattning:

- De åländska grundskolorna hade 541 lärare 2023 och nästan 80 procent av dem var kvinnor.
- Grundskolelärarna ökade med över 20 personer i jämförelse med 2020 (det senaste år som statistiken sammanställdes innan 2023) och den personalkategori som ökat mest var, precis som tidigare år, elevassistenterna.
- Elevassistenterna är också den personalkategori inom grundskolan som har den lägsta medelåldern med 40,5 år medan lektorerna är äldst med en genomsnittlig ålder på 49,3 år.
- Av lärarna i grundskolan är nästan 58 procent ordinarie anställda med tillsvidareanställning, 35 procent har en visstidsanställning och resterande 7 procent är vikarier.
- Flest eller nästan en tredjedel av all undervisande personal i grundskolan har klassundervisning i egen klass som huvudsakligt område.
- Jämfört med 2020 så har andelen behöriga lärare i grundskolan ökat något och våren 2023 är den i nivå med genomsnittet för hela mätserien (2005–2023).
- Över tre femtedelar av de behöriga lärarna i grundskolan har utbildat sig i Sverige, nästan två femtedelar i Finland och bara strax över en procent i något annat land.
- Antalet lärare på gymnasienivå uppgår till 167 stycken våren 2023, vilket är tio fler än 2020.
- Vid Ålands folkhögskola är andelen kvinnliga lärare nästan 70 procent, på Lyceet är andelen 58 procent och lägst eller 53 procent på Yrkesgymnasiet.
- På gymnasienivå är den vanligaste personalkategorin lektor. Andelen har dock sjunkit något sedan 2005. Den kategori vars andel i stället har ökat mest under samma period är timplärarna.
- I princip samtliga lärare på gymnasienivå är antingen tillsvidareanställda (52 procent) eller visstidsanställda (44 procent).
- Nästan 75 procent av lärarna på gymnasienivå är behöriga, vilket är i nivå med 2020.
- Över hälften, 54 procent, av de behöriga lärarna på gymnasienivå har utbildat sig i Finland, 44 procent utbildade sig i Sverige och resterande 1 procent i något annat land.
- Antalet lärare vid Högskolan på Åland uppgår till 32 personer 2023, vilket är lägst sedan mätseriens början 2005. Bland lärarna är nästan två tredjedelar män.
- Vid Högskolan är männen i majoritet bland överlärarna och lektorerna samtidigt som kvinnorna är flest bland timplärarna i huvudsyssla.
- Bland Högskolans lärare är över 70 procent tillsvidareanställda och nästan 30 procent är visstidsanställda.
- Ungefär tre fjärdedelar av lärarna vid Högskolan är utbildade i Finland och nästan en fjärdedel i Sverige.
- I jämförelse med 2020 så har antalet lärare på Medborgarinstitutet ökat med fyra stycken och antalet lärare på Musikinstitutet är på samma nivå. En övervägande del av lärarna på Medborgarinstitutet är kvinnor medan förhållandet är omvänt på Musikinstitutet. Medelåldern är något högre på Medborgarinstitutet i jämförelse med Musikinstitutet.

Innehåll

Tabellförteckning.....	2
Figurförteckning.....	2
Beskrivning av statistiken.....	3
Grundskolan.....	4
Gymnasienivå.....	10
Högskolan på Åland.....	13
Övrig utbildning.....	15

Tabellförteckning

Tabell 1. Lärare i grundskolan efter skola, ålder och kön 2023.....	4
Tabell 2. Lärare i grundskolan efter huvudsaklig uppgift 2023.....	6
Tabell 3. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt anställningsförhållande, ålder och kön 2023.....	6
Tabell 4. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt undervisningsområde 2023.....	7
Tabell 5. Lärare i grundskolan efter behörighet, huvudsaklig uppgift och ålder 2005–2023.....	8
Tabell 6. Lärare på gymnasienivå efter skola, ålder och kön 2023.....	10
Tabell 7. Lärare på gymnasienivå efter huvudsaklig uppgift, ålder och kön 2023.....	10
Tabell 8. Lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt anställningsförhållande, ålder och kön 2023.....	10
Tabell 9. Lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt undervisningsämne och kön 2023.....	11
Tabell 10. Lärare på gymnasienivå efter behörighet, huvudsaklig uppgift och ålder 2005–2023.....	11
Tabell 11. Lärare på Högskolan efter kön och ålder 2005–2023.....	13
Tabell 12. Lärare på Högskolan efter huvudsaklig uppgift, ålder och kön 2023.....	13
Tabell 13. Lärare på Högskolan efter anställningsförhållande, ålder och kön 2023.....	13
Tabell 14. Lärare i övrig utbildning efter skola, ålder och kön 2023.....	15
Tabell 15. Lärare i övrig utbildning efter huvudsaklig uppgift, ålder och kön 2023.....	15
Tabell 16. Lärare i övrig utbildning efter undervisningsämne och kön 2023.....	15

Figurförteckning

Figur 1. Lärare och elever i grundskolan 2005–2023.....	5
Figur 2. Lärare i grundskolan efter huvudsaklig uppgift 2005–2023.....	5
Figur 3. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt anställningsförhållande 2005–2023.....	6
Figur 4. Andel behöriga lärare i grundskolan efter huvudsakligt undervisningsområde 2023.....	8
Figur 5. Andel behöriga lärare i grundskolan 2023 efter distrikt.....	9
Figur 6. Behöriga lärare i grundskolan 2023 efter ålder och examensland.....	9
Figur 7. Andel behöriga lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt undervisningsämne 2023.....	12
Figur 8. Behöriga lärare på gymnasienivå 2023 efter ålder och examensland.....	12
Figur 9. Andel kvinnliga och manliga lärare på Högskolan efter huvudsakligt undervisningsämne 2023.....	14
Figur 10. Lärare på Högskolan efter ålder och examensland 2023.....	14
Figur 11. Behöriga lärare i övrig utbildning efter ålder och examensland 2023.....	16

Beskrivning av statistiken

Detta meddelande innehåller statistik om den åländska lärarkåren 2023. Syftet är att ge en samlad och utförlig bild av lärarkårens storlek och sammansättning. En mängd variabler behandlas alltifrån ålder, kön och uppgift till anställningsförhållande, undervisningsämnen och behörighet.

Åldersuppgifterna är beräknade enligt personernas ålder den 31 december 2023. Mera förklaringar om respektive variabel ges i anslutning till resultatredovisningen. Uppgifterna samlades in i mars 2023 och gäller således situationen på vårterminen 2023. Vissa jämförelser görs också med tidigare år. Statistiken omfattar personal i grundskolan, på gymnasienivå, vid Ålands folkhögskola och vid Högskolan på Åland samt den personal som undervisar minst 14 timmar per vecka i den övriga utbildningen, vilken här omfattar Ålands musikinstitut och Medborgarinstitutet i Mariehamn. Ålands folkhögskola redovisas tillsammans med gymnasienivån i detta meddelande. De personalkategorier som omfattas av statistiken är rektorer, lärare, elev- och studiehandledare, utbildningsledare, skolcoach samt elev- och studieassistenter.

Statistiken omfattar den personal som är i tjänst och därför ingår varken föräldra- eller tjänstlediga. I vissa fall arbetar en anställd i flera olika skolor och också på olika stadier och nivåer i utbildningssystemet. När det gäller summerade uppgifter har läraren i statistiken förts till den kategori där det huvudsakliga arbetet utförs. När det gäller redovisningen för enskilda skolor redovisas varje lärare per skola för att ge en mera rättvisande bild av de enskilda skolornas lärarkårer.

Uppgifterna har samlats in direkt från skolorna. ÅSUB riktar ett tack till alla som bidragit med uppgifter och kommentarer.

Lärarstatistiken publicerades för första gången år 2005 och utges vart tredje år. Övrig statistik som publiceras inom utbildningsområdet är årliga meddelanden om utbildningen på grundskolenivå, studerande över grundskolenivå på Åland samt examina avlagda på gymnasienivå och vid Högskolan på Åland. Utöver detta publiceras även kortare webbnyheter om åländsk utbildning som inte leder till examen, om åländska studerande utanför Åland samt om barnomsorgen på Åland. All utbildningsstatistik är tillgänglig på ÅSUB:s webbplats i form av publikationer, databaser och exceltabeller.

Några definitioner och förklaringar:

- Exakt 0 enheter
- . Uppgift ologisk, kan ej förekomma

Norra Ålands utbildningsdistrikt omfattar kommunerna Finström, Geta, Saltvik, Sund och Vårdö. Godby högstadieskola är gemensam för distriktet.

Södra Ålands utbildningsdistrikt omfattar kommunerna Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland och Lumparland. Kyrkby högstadieskola är gemensam för distriktet och sköter också träningsundervisningen för hela Åland.

Övriga skärgården omfattar kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar och Sottunga.

Grundskolan

I statistiken om grundskolans lärare ingår också rektorer, föreståndare, elevhandledare, skolcoacher och elevassistenter.

De åländska grundskolorna hade 541 lärare i mars 2023, vilket är över 20 fler än 2020 då statistik om lärarna togs fram senast. Den personalkategori som ökat mest är, precis som tidigare år, elevassistenterna, vilka stod för ungefär hälften av tillskottet på lärare. Då ökningen enbart utgjordes av kvinnor blev den kvinnliga majoriteten bland grundskolelärarna än större och nästan fyra av fem lärare var därför kvinnor vårterminen 2023.

Samma mönster kan även ses inom respektive skola, även om andelarna varierar något. I Rangsby och Kumlinge skola är till exempel samtliga lärare kvinnor och på Geta skola är könsfördelningen helt jämn.

Med en genomsnittlig ålder på 48,3 år är lärarkåren äldst på Brändö skola medan den är yngst vid Strandnäs och Föglö skola, där båda skolornas lärarkår har en medelålder på 41,4 år.

Eftersom en del av lärarna är anställda på deltid blir bilden av varje skolas "lärarkapacitet" inte helt jämförbar.

Tabell 1. Lärare i grundskolan efter skola, ålder och kön 2023

Skola	Antal totalt	Ålder, procent					Medel-ålder	Kön, procent	
		-29	30-39	40-49	50-59	60-		Kvinnor	Män
Åland	541	14,0	18,9	28,3	28,5	10,4	44,5	77,4	22,6
Brändö	9	11,1	11,1	22,2	44,4	11,1	48,3	77,8	22,2
Eckerö	12	25,0	25,0	-	16,7	33,3	45,4	75,0	25,0
Föglö	12	8,3	33,3	41,7	16,7	-	41,4	83,3	16,7
Geta	6	16,7	33,3	16,7	16,7	16,7	44,2	50,0	50,0
Godby högstadieskola	40	10,0	7,5	40,0	32,5	10,0	46,1	62,5	37,5
Kyrkby högstadieskola ²⁾	82	12,2	13,4	31,7	31,7	11,0	45,9	69,5	30,5
Kumlinge	9	-	22,2	22,2	55,6	-	47,1	100,0	-
Källbo	33	12,1	15,2	24,2	42,4	6,1	45,6	84,8	15,2
Kökar	4	25,0	25,0	-	50,0	-	43,3	75,0	25,0
Lemland	26	11,5	15,4	34,6	23,1	15,4	45,5	88,5	11,5
Lumparland	4	25,0	25,0	-	25,0	25,0	45,0	75,0	25,0
Näfsby	22	9,1	27,3	22,7	27,3	13,6	45,1	81,8	18,2
Rangsby	10	10,0	20,0	30,0	10,0	30,0	46,7	100,0	-
Sottunga ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strandnäs	83	16,9	27,7	27,7	15,7	12,0	41,4	75,9	24,1
Sund	10	10,0	40,0	20,0	20,0	10,0	42,7	80,0	20,0
Södersunda	17	11,8	17,6	17,6	41,2	11,8	48,2	94,1	5,9
Vikingaåsen	52	21,2	11,5	28,8	32,7	5,8	43,6	90,4	9,6
Vårdö	6	16,7	16,7	16,7	33,3	16,7	47,3	83,3	16,7
Waldorf ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ytternäs	39	12,8	25,6	33,3	23,1	5,1	42,9	74,4	25,6
Ödkarby	10	20,0	10,0	40,0	30,0	-	42,7	60,0	40,0
Övernäs	60	13,3	15,0	30,0	30,0	11,7	45,1	73,3	26,7

¹⁾ Sottunga och Waldorf hade inga elever vårterminen 2023.

²⁾ För Kyrkby högstadieskola ingår också de lärare som arbetar inom träningsundervisningen.

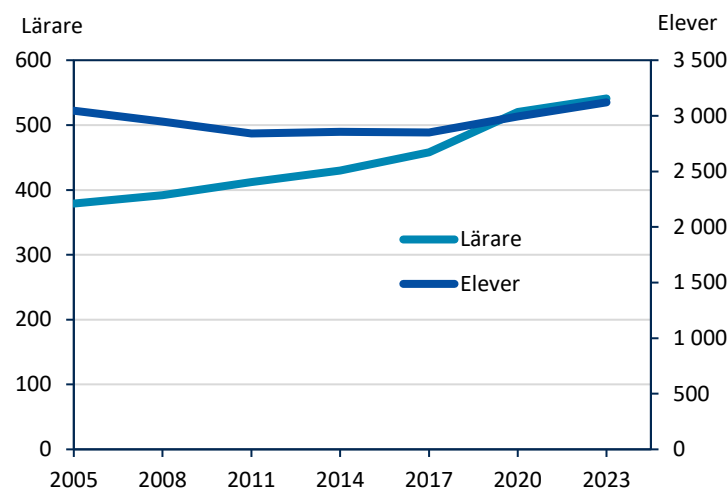
Not: De lärare som arbetar i fler än en skola redovisas här i samtliga skolor där läraren tjänstgör, men endast en gång i totalen.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Elevassistenterna nu fler än klasslärarna

Sedan 2005 har antalet lärare i grundskolan ökat från strax under 400 till närmare 550 år 2023. Antalet elever i grundskolan har inte uppvisat samma tydliga ökning, i stället har elevantalet legat relativt stabilt runt 3 000 sedan 2005. Det är dock viktigt att påtala att vi inte känner till lärarnas tjänstgöringsomfattning och att ökningen av antalet lärare därför inte med säkerhet avspeglar en ökning av den totala lärarkapaciteten.

Figur 1. Lärare och elever i grundskolan 2005–2023

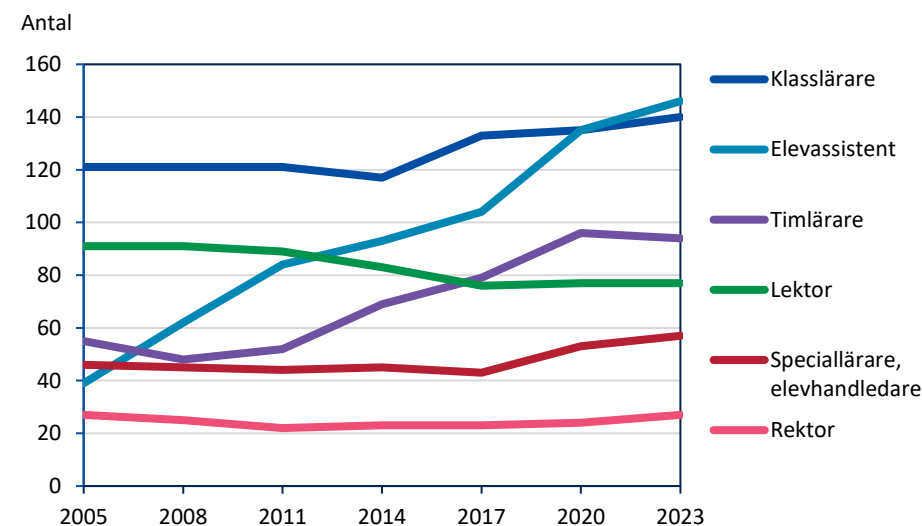

Not: Antalet elever avser läget i början av höstterminen varje år och det senaste året som uppgifter finns tillgängliga är 2022, men redovisas här som 2023.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Ökningen mellan 2005 och 2023 har kommit av att timlärarna och, framför allt, att elevassistenterna har blivit fler. Under vårterminen 2023 var elevassistenterna till och med något fler än klasslärarna, som varit den största personalkategorin under alla tidigare år.

Figur 2. Lärare i grundskolan efter huvudsaklig uppgift 2005–2023

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Elevassistenterna är också den personalkategori som har lägst medelålder med 40,5 år (Tabell 2 på nästa sida) samtidigt som lektorerna är äldst med en genomsnittlig ålder på 49,3 år. Inom samtliga personalkategorier är kvinnorna i majoritet. Störst andel män finns bland rektorerna och lektorerna där andelen uppgår till 37 procent. Bland speciallärarna är kvinnodominansen särskilt stor då mer än nio av tio är kvinnor inom denna kategori.

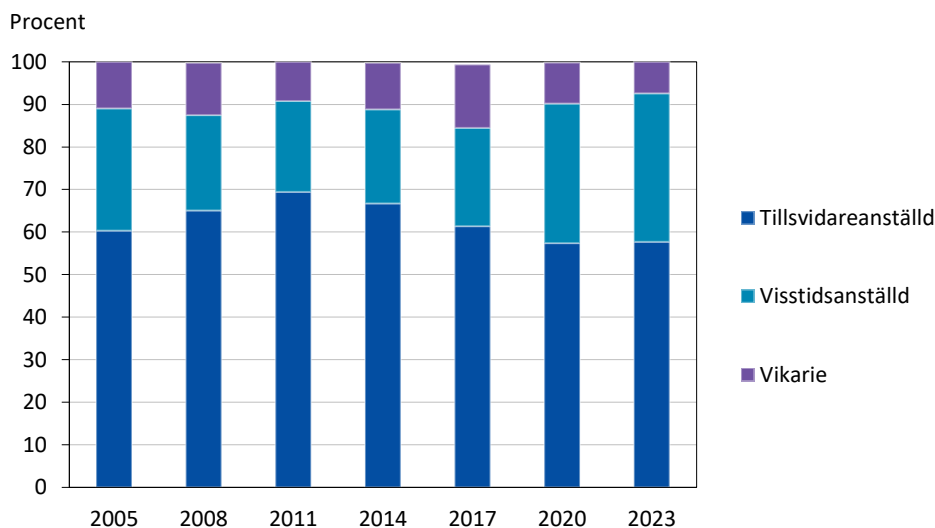
Tabell 2. Lärare i grundskolan efter huvudsaklig uppgift 2023

Huvudsaklig uppgift	Antal totalt	Ålder, procent					Medel-ålder	Kön, procent	
		-29	30-39	40-49	50-59	60-		Kvinnor	Män
Totalt	541	14,0	18,9	28,3	28,5	10,4	44,5	77,4	22,6
Rektor, bitr. rektor, föreståndare	27	-	25,9	22,2	40,7	11,1	48,7	63,0	37,0
Lektor	77	-	9,1	37,7	39,0	14,3	49,3	62,3	37,7
Klasslärare	140	10,0	20,0	32,1	30,0	7,9	44,8	87,1	12,9
Specialklass- och speciallärare	53	7,5	20,8	26,4	37,7	7,5	46,1	92,5	7,5
Heltidsanställd timlärare	48	10,4	25,0	31,3	27,1	6,3	44,3	70,8	29,2
Deltidsanställd timlärare	46	19,6	23,9	26,1	8,7	21,7	43,7	69,6	30,4
Elev-/Studiehandledare	4	-	-	75,0	25,0	-	45,3	75,0	25,0
Elevassistent, skolcoach	146	30,1	17,8	19,9	22,6	9,6	40,5	78,1	21,9

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Andelen visstidsanställda har ökat

Av lärarna i grundskolan är nästan 58 procent ordinarie anställda med tillsvidareanställning, 35 procent har en visstidsanställning och resterande 7 procent är vikarier. Bland dessa typer av anställningar har visstidsanställningarnas andel ökat både under 2020 och 2023 från en något lägre nivå åren 2005–2017. En delförklaring till detta är att en stor del av de visstidsanställda är elevassistenter och timlärare vilka, som tidigare nämnts, ökat under redovisningsperioden.

Figur 3. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt anställningsförhållande 2005–2023

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

De tillsvidareanställda är klart äldre än både de visstidsanställda och vikarierna, då medelåldern för de tillsvidareanställda är mer än tio år högre än för de övriga två anställningstyperna.

Tabell 3. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt anställningsförhållande, ålder och kön 2023

Anställningsförhållande	Antal totalt	Ålder, procent					Medel-ålder	Kön, procent	
		-29	30-39	40-49	50-59	60-		Kvinnor	Män
Totalt	541	14,0	18,9	28,3	28,5	10,4	44,5	77,4	22,6
Tillsvidareanställd	312	1,0	14,4	33,3	38,5	12,8	49,0	80,1	19,9
Visstidsanställd	189	32,3	23,3	22,2	14,3	7,9	38,6	71,4	28,6
Vikarie	40	30,0	32,5	17,5	17,5	2,5	36,9	85,0	15,0
Deltidspensionerad	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Nästan en tredjedel har klassundervisning i egen klass

Nästan en tredjedel av all undervisande personal, eller 170 personer, har klassundervisning i egen klass som huvudsakligt område våren 2023. Därefter undervisade flest inom undervisningsområdena specialundervisning och svenska. Utöver dessa är det en stor grupp som inte har något huvudsakligt undervisningsområde, vilka nästan uteslutande utgörs av elevassistenter, skolcoacher och rektorer. Precis som för grundskolans lärarkår i stort är kvinnorna också i majoritet inom huvuddelen av alla undervisningsämnen. Idrott är det enda område där majoriteten är män och inom de samhällsvetenskapliga ämnena (historia, samhällslära och religion) är könsfördelningen helt jämn.

Tabell 4. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt undervisningsområde 2023

Huvudsakligt undervisningsområde	Antal totalt	Kön, procent	
		Kvinnor	Män
Totalt	541	77,4	22,6
Klassundervisning	170	87,1	12,9
Specialundervisning	44	81,8	18,2
Svenska	37	81,1	18,9
Matematik	23	56,5	43,5
Idrott	22	40,9	59,1
Slöjd	20	65,0	35,0
Engelska	15	66,7	33,3
Musik och bildkonst	11	54,5	45,5
Finska	10	90,0	10,0
Biologi, geografi, kemi, fysik	10	80,0	20,0
Historia, samhällskunskap, religion	10	50,0	50,0
Elevhandledning	6	83,3	16,7
Övriga språk	4	100,0	0,0
Hälsokunskap	4	75,0	25,0
Hem- och konsumentkunskap	3	100,0	0,0
Datateknik	1	100,0	0,0
Ingen undervisning	151	76,8	23,2

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Lägst behörighet bland de deltidsanställda timlärarna

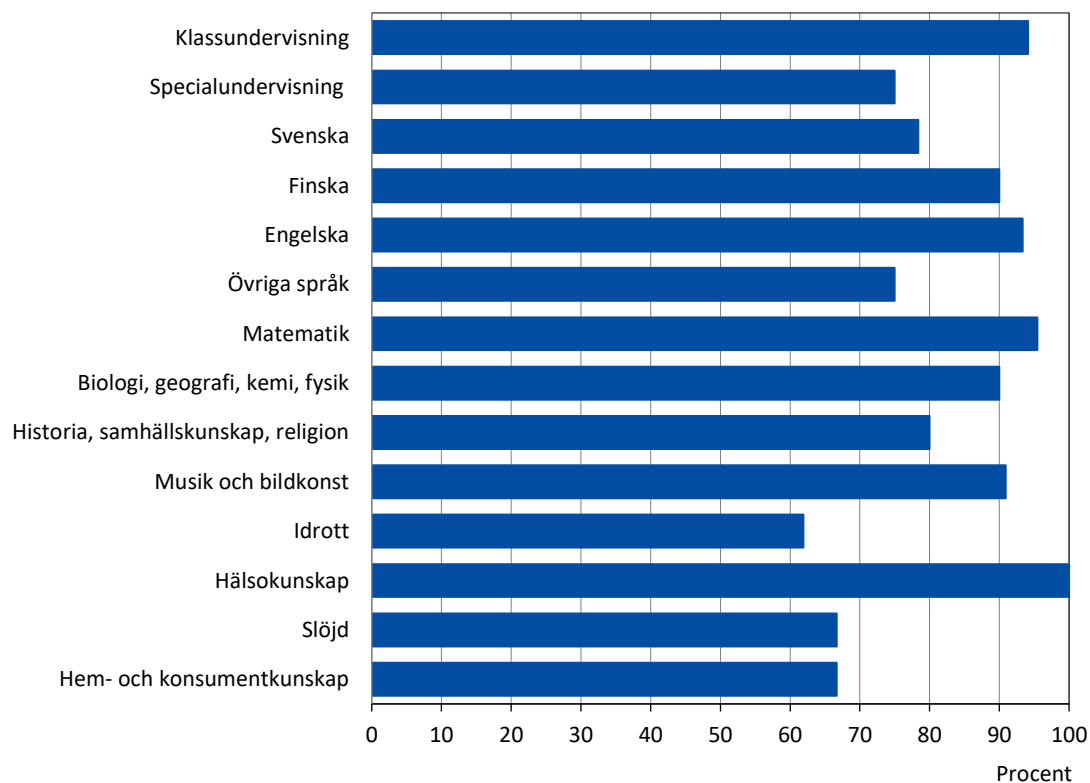
Jämfört med 2020 så har andelen behöriga lärare ökat något och våren 2023 är den i nivå med genomsnittet för hela mätserien (2005–2023) (Tabell 5 på nästa sida). Bland rektorerna är behörighetsnivån som högst, över 96 procent, tätt följt av klasslärarna och lektorerna, som ligger några procentenheter under. Lägst behörighet har de deltidsanställda timlärarna, bland dessa är hälften behöriga. Sett till ålder är behörigheten lägst bland de som är yngre än 29 år och högst bland 50- till 59-åringarna.

Tabell 5. Lärare i grundskolan efter behörighet, huvudsaklig uppgift och ålder 2005–2023

Huvudsaklig uppgift Ålder	Antal			Behöriga, procent						
	Totalt	Behöriga	Obehöriga	2005	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Totalt	395	341	54	77,1	85,8	91,5	92,6	83,9	82,8	86,3
Huvudsaklig uppgift										
Rektor, bitr. rektor, föreståndare	27	26	1	96,3	96,0	100,0	100,0	95,7	95,8	96,3
Lektor	77	73	4	82,6	89,0	96,6	96,4	98,7	96,1	94,8
Klasslärare	140	134	6	86,0	94,2	95,9	97,4	90,2	91,8	95,7
Speciallärare, elevhandledare	57	48	9	77,8	88,9	95,5	97,8	88,4	88,7	84,2
Heltidsanställd timplärare	48	37	11	62,5	85,0	81,5	88,4	69,2	58,9	77,1
Deltidsanställd timplärare	46	23	23	22,6	25,0	48,0	50,0	37,5	45,0	50,0
Ålder										
–29	32	19	13	65,7	60,6	80,8	85,0	46,4	58,1	61,3
30–39	76	64	12	75,3	84,5	88,9	88,8	82,7	78,6	84,2
40–49	124	109	15	74,5	90,5	95,9	96,2	87,9	83,9	86,5
50–59	121	112	9	86,9	92,0	92,8	92,6	90,4	90,5	91,1
60–	42	37	5	66,7	75,0	88,9	96,4	85,4	87,0	86,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

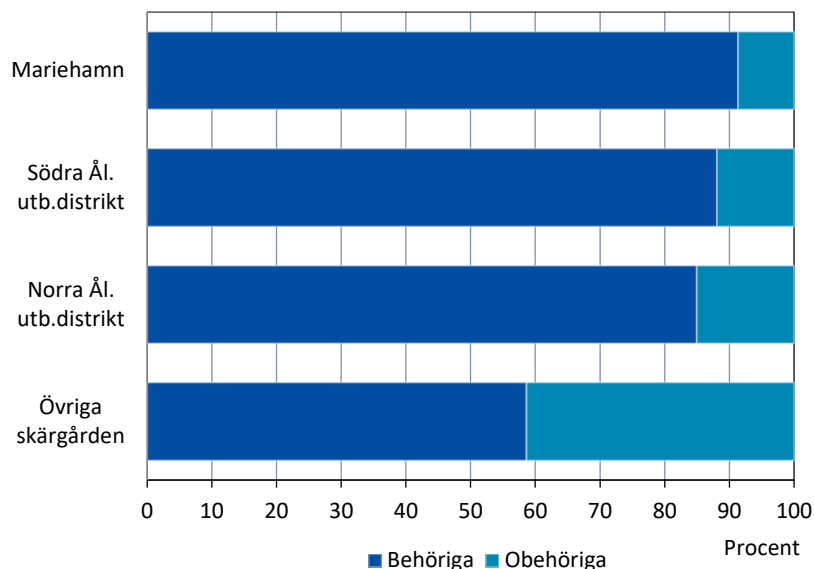
Av lärarnas undervisningsområden är behörigheten som högst inom klassundervisning i egen klass, engelska, matematik samt hälsokunskap medan den är lägst bland de som undervisar i ämnen som idrott, slöjd samt hem- och konsumentkunskap.

Figur 4. Andel behöriga lärare i grundskolan efter huvudsakligt undervisningsområde 2023

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Bland de olika grundskoledistrikt-/områdena är andelen behöriga lärare högst i Mariehamns skolor och med marginal lägst i övriga skärgårdens skolor.

Figur 5. Andel behöriga lärare i grundskolan 2023 efter distrikt

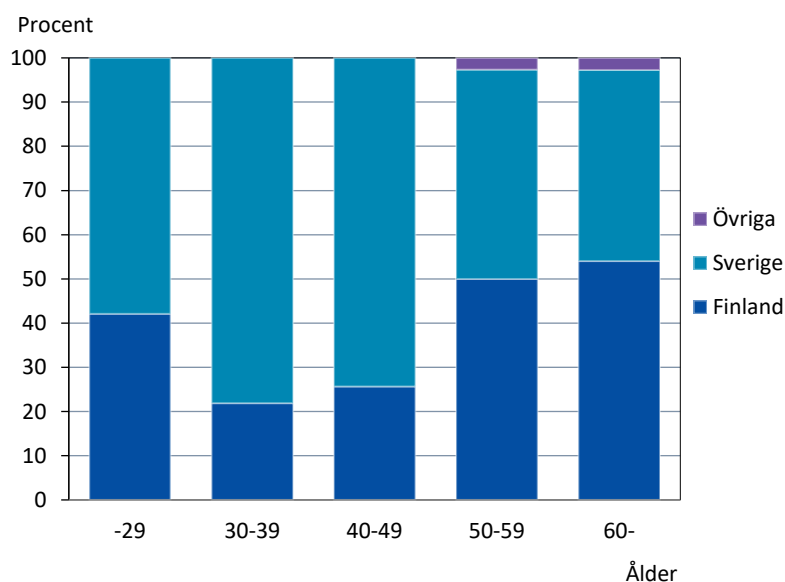

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Flest är utbildade i Sverige bland de som är yngre än 50 år

Över tre femtedelar av de behöriga lärarna i grundskolan har utbildat sig i Sverige, nästan två femtedelar i Finland och bara strax över en procent i något annat land. Val av examensland skiljer sig dock något åt beroende på hur gammal man är. Bland de som är yngre än 50 år är en majoritet utbildade i Sverige och särskilt hög är andelen bland de som är mellan 30 och 39 år samtidigt som de som är 50 år eller äldre i stället till övervägande del utbildat sig i Finland.

Figur 6. Behöriga lärare i grundskolan 2023 efter ålder och examensland

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Gymnasienivå

Statistiken över lärarna på gymnasienivå på Åland omfattar även Ålands folkhögskola. Förutom lärare ingår rektorer, utbildningsledare, studiehandledare och studerandeassistenter i statistiken.

Andelen lektorer har minskat samtidigt som timlärarnas andel ökat

Antalet lärare på gymnasienivå uppgår till 167 personer våren 2023, vilket är tio fler än 2020 då statistiken framställdes senast. Vid Ålands folkhögskola är andelen kvinnliga lärare nästan 70 procent, på Lyceet är andelen 58 procent och lägst eller 53 procent på Yrkesgymnasiet. Medelåldern är relativt jämn bland lärarna i de olika skolorna, även om den är högst vid Folkhögskolan och lägst på Yrkesgymnasiet.

Tabell 6. Lärare på gymnasienivå efter skola, ålder och kön 2023

Skola	Antal totalt	Ålder, procent					Medel-ålder	Kön, procent	
		-29	30-39	40-49	50-59	60-		Kvinnor	Män
Totalt	167	0,6	12,6	21,0	44,9	21,0	51,8	55,1	44,9
Ålands yrkesgymnasium	114	0,9	15,8	20,2	45,6	17,5	50,8	52,6	47,4
Ålands lyceum	40	-	7,5	27,5	32,5	32,5	53,4	57,5	42,5
Ålands folkhögskola	13	-	-	7,7	76,9	15,4	55,4	69,2	30,8

Not: De lärare som arbetar i flera skolor redovisas här i alla de skolor de arbetar, men endast en gång i totalen.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

På gymnasienivå är den vanligaste personalkategorin lektor. Andelen har dock sjunkit under de senaste sex åren, från att ha utgjort 59 procent av lärarkåren 2017 till 47 procent 2023. Timlärarna är den kategori vars andel i stället har ökat mest under samma period, från 29 till 35 procent., från 29 till 35 procent. Bland timlärarna i huvudsyssla är männen i majoritet och inom övriga personalkategorier är kvinnorna flest. Assistenterna och skolcoacherna har lägst medelålder medan den är högst bland speciallärarna.

Tabell 7. Lärare på gymnasienivå efter huvudsaklig uppgift, ålder och kön 2023

Huvudsaklig uppgift	Antal totalt	Ålder, procent					Medel-ålder	Kön, procent	
		-29	30-39	40-49	50-59	60-		Kvinnor	Män
Totalt	167	0,6	12,6	21,0	44,9	21,0	51,8	55,1	44,9
Rektor, bitr. rektor, utbildningsledare	9	-	22,2	11,1	55,6	11,1	50,7	77,8	22,2
Lektor	80	-	7,5	18,8	45,0	28,8	53,9	50,0	50,0
Speciallärare	4	-	-	25,0	50,0	25,0	56,5	100,0	-
Timlärare i huvudsyssla	52	1,9	13,5	26,9	46,2	11,5	49,9	40,4	59,6
Timlärare i bisyssla	7	-	14,3	14,3	42,9	28,6	51,0	85,7	14,3
Studiehandledare	9	-	11,1	22,2	44,4	22,2	50,6	100,0	-
Studerandeassistent, skolcoach	6	-	66,7	16,7	16,7	-	40,8	83,3	16,7

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

I princip samtliga lärare är antingen tillsvidareanställda eller visstidsanställda, i övrigt så är sex vikarier och endast två är deltidspensionerade. Sedan 2005 har andelen visstidsanställda ökat med ungefär sju procentenheter samtidigt som de tillsvidareanställda har minskat med åtta procentenheter.

Tabell 8. Lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt anställningsförhållande, ålder och kön 2023

Anställningsförhållande	Antal totalt	Ålder, procent					Medel-ålder	Kön, procent	
		-29	30-39	40-49	50-59	60-		Kvinnor	Män
Totalt	167	0,6	12,6	21,0	44,9	21,0	51,8	55,1	44,9
Tillsvidareanställd	86	-	9,3	18,6	48,8	23,3	53,0	57,0	43,0
Visstidsanställd	73	1,4	17,8	24,7	42,5	13,7	49,3	50,7	49,3
Vikarie	6	-	-	16,7	33,3	50,0	59,3	83,3	16,7
Deltidspensionerad	2	-	-	-	-	100,0	65,0	50,0	50,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Flest undervisare inom området kärnämnen och andra allmänna ämnen

I Tabell 9 nedan redovisas andel kvinnliga och manliga lärare per huvudsakligt undervisningsämne kategoriserat till en huvudgrupp. De två största ämnesområdena är kärnämnen och andra allmänna ämnen samt teknik och kommunikation. Lycéets hela undervisning ingår i den förstnämnda kategorin, vilken omfattar 84 lärare. Nästan 66 procent av dessa är kvinnor. Den sistnämnda, teknik och kommunikation har 30 lärare som sitt huvudsakliga ämnesområde, varav nästan alla är män och undervisare utslutande på Yrkesgymnasiet. Könsfördelningen är överlag relativt ojämn inom de representerade ämnesområdena. Inom området kultur är könsfördelningen dock helt jämn. De som inte har någon undervisning utgörs i huvudsak av rektorer, utbildningsledare, studiehandledare och studerandeassistenter.

Tabell 9. Lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt undervisningsämne och kön 2023

Huvudsakligt undervisningsämne	Antal totalt	Kön, procent	
		Kvinnor	Män
Totalt	167	55,1	44,9
Kärnämnen och andra allmänna ämnen	84	65,5	34,5
Teknik och kommunikation	30	3,3	96,7
Social-, hälso- och idrottsområdet	14	85,7	14,3
Turism-, kosthålls- o. ekonomibranschen	13	61,5	38,5
Samhällsinriktade ämnen, företagsekonomi och administration	6	66,7	33,3
Kultur	4	50,0	50,0
Naturvetenskapliga området	4	-	100,0
Det humanistiska o. pedagogiska området	2	100,0	-
Naturbruk och miljöområdet	-	-	-
Övrig utbildning	-	-	-
Ingen undervisning	10	80,0	20,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Högre behörighetsgrad bland äldre

Nästan 75 procent av lärarna på gymnasienivå är behöriga, vilket är ungefär samma nivå som för 2020. Andelen behöriga är särskild hög bland lektorerna, bland vilka bara några få procent är obehöriga, samtidigt som behörighetsgraden är lägst bland timlärarna. Ett tydligt samband mellan ålder och behörighetsgrad bland lärarna på gymnasienivå är, om man bortser från den enda person som är 29 år eller yngre, att den tenderar att öka i takt med högre ålder.

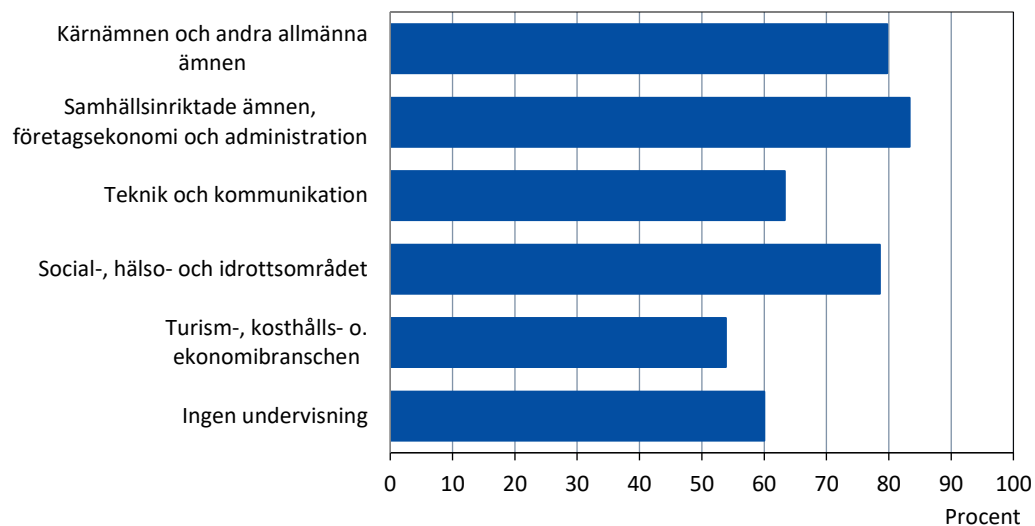
Tabell 10. Lärare på gymnasienivå efter behörighet, huvudsaklig uppgift och ålder 2005–2023

Huvudsaklig uppgift	Antal			Behöriga, procent							
	Ålder	Totalt	Behöriga	Obehöriga	2005	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Totalt		167	123	44	70,4	69,8	63,5	80,6	89,8	75,2	73,7
Huvudsaklig uppgift											
Rektor, bitr. rektor, utbildningsledare		9	6	3	87,5	100,0	87,5	100,0	100,0	75,0	66,7
Lektor		80	78	2	85,1	85,1	81,7	98,9	97,8	95,1	97,5
Speciallärare, studiehandledare		13	10	3	66,7	100,0	87,5	83,3	100,0	73,3	76,9
Timlärare i huvudsyssla		52	25	27	48,6	50,0	50,0	46,3	67,6	50,0	48,1
Timlärare i bisyssla		7	4	3	16,7	35,7	22,2	20,0	33,3	50,0	57,1
Studerandeassistent, skolcoach		6	-	6	57,1	8,3	-	50,0	87,5	14,3	-
Ålder											
-29		1	1	-	-	40,0	33,3	50,0	100,0	25,0	100,0
30-39		21	13	8	48,5	60,0	46,4	73,9	76,5	63,6	61,9
40-49		35	25	10	77,4	67,4	56,0	77,6	86,0	68,2	71,4
50-59		75	56	19	77,6	74,5	81,8	82,5	92,2	83,3	74,7
60-		35	28	7	75,0	85,2	67,9	92,6	96,9	84,8	80,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

När det gäller lärarnas behörighet fördelat på undervisningsämnen ser man i *Figur 7* att över 80 procent av de som främst undervisar inom samhällsinriktade ämnen, företagsekonomi och administration är behöriga. Bland de som undervisar inom kärnämnen och andra allmänna ämnen samt social-, hälso- och idrottsområdet är behörighetsgraden nästan lika hög. Lägst behörighetsgrad återfinns bland lärarna inom området turism-, kosthållnings- och ekonomibranschen. Många inom det senare undervisningsområdet är timlärare i huvudsyssla vilka oftare är obehöriga.

Figur 7. Andel behöriga lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt undervisningsämne 2023

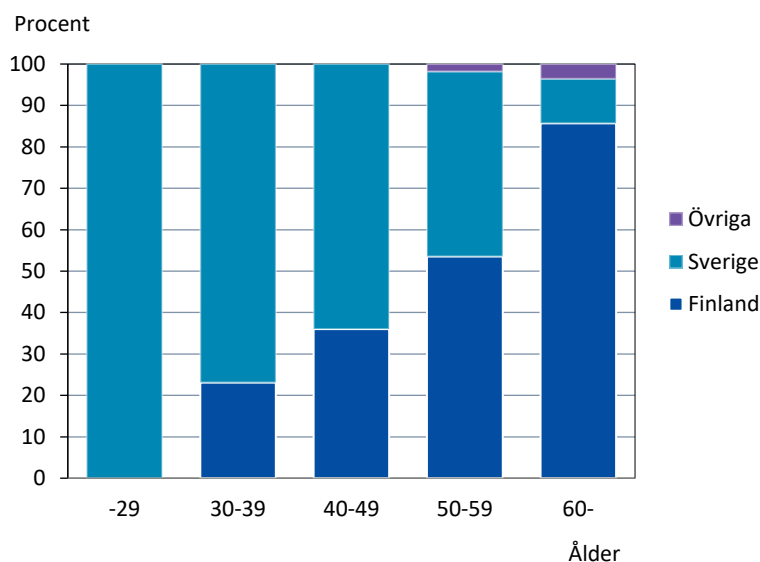

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Äldre tenderar att ha en utbildning från Finland

Över hälften, 54 procent, av de behöriga lärarna på gymnasienivå har utbildat sig i Finland, 44 procent i Sverige och resterande 1 procent i något annat land. Ju högre upp man kommer i åldrarna desto fler har utbildat sig i Finland medan sambandet är det omvända för de som utbildat sig i Sverige.

Figur 8. Behöriga lärare på gymnasienivå 2023 efter ålder och examensland

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Högskolan på Åland

Statistiken om lärarna vid Högskolan på Åland omfattar rektor, vicerektorer, överlärare, lektorer, timlärare och studiehandledare.

Lärarkåren vid Högskolan har blivit äldre

Antalet lärare vid Högskolan på Åland uppgår till 32 personer 2023, vilket är lägst sedan mätseriens början 2005. Bland lärarna är nästan två tredjedelar män. En tydlig utveckling är att Högskolans lärarkår har blivit äldre sedan 2005, från att medelåldern har varit cirka 47 år till att nästan nå 55 de två senaste åren.

Tabell 11. Lärare på Högskolan efter kön och ålder 2005–2023

Kön Ålder	År						
	2005	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Antal totalt	35	37	39	39	38	37	32
Kön, procent							
Kvinnor	34,3	37,8	35,9	35,9	31,6	35,1	37,5
Män	65,7	62,2	64,1	64,1	68,4	64,9	62,5
Ålder, procent							
30–39	20,0	10,8	7,7	7,7	-	2,7	12,5
40–49	48,6	37,8	33,3	33,3	23,7	24,3	15,6
50–59	25,7	45,9	46,2	33,3	55,3	48,6	46,9
60–69	5,7	5,4	12,8	25,6	21,1	24,3	25,0
Medelålder	47,4	47,9	48,8	49,7	50,2	54,2	53,5

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Männen är i majoritet bland överlärarna och lektorerna samtidigt som kvinnorna är flest bland timlärarna i huvudsyssla. Timlärarna i huvudsyssla är också den personalkategori som är yngst då två av sex är 39 år eller yngre. Rektorerna och överlärarna är i stället äldst då samtliga inom dessa kategorier är 50 år eller äldre.

Tabell 12. Lärare på Högskolan efter huvudsaklig uppgift, ålder och kön 2023

Huvudsaklig uppgift	Antal totalt	Ålder, procent			Kön, procent	
		-39	40–49	50-	Kvinnor	Män
Totalt	32	12,5	15,6	71,9	37,5	62,5
Rektor, vicerektor	3	-	-	100,0	66,7	33,3
Överlärare	7	-	-	100,0	-	100,0
Lektor	16	12,5	18,8	68,8	37,5	62,5
Timlärare i huvudsyssla	6	33,3	33,3	33,3	66,7	33,3
Timlärare i bisyssla	-	-	-	-	-	-
Studiehandledare	-	-	-	-	-	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Över 70 procent av lärarna är tillsvidareanställda och nästan 30 procent är visstidsanställda. De tillsvidareanställda är i huvudsak män medan kvinnorna är i majoritet bland de visstidsanställda.

Tabell 13. Lärare på Högskolan efter anställningsförhållande, ålder och kön 2023

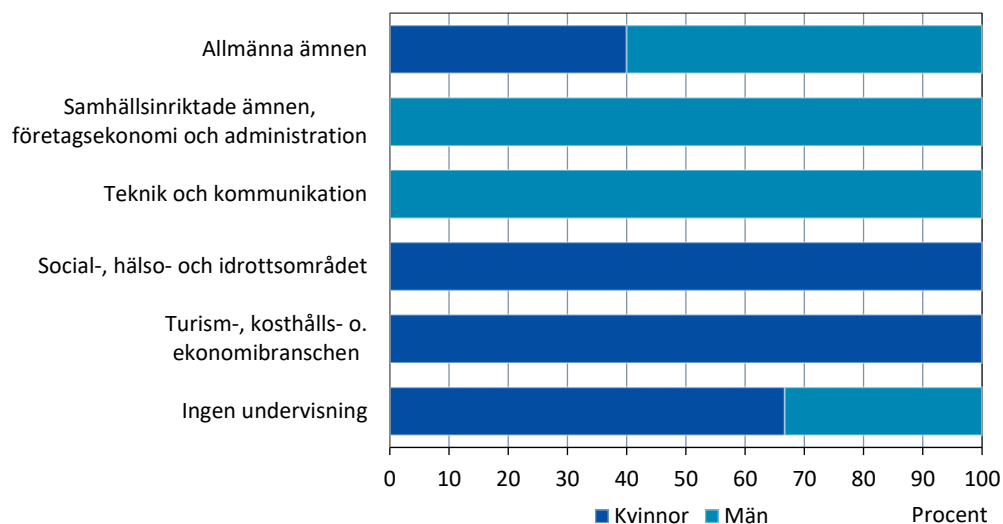
Anställnings- förhållande	Antal totalt	Ålder, procent				Kön, procent	
		30–39	40–49	50–59	60–69	Kvinnor	Män
Totalt	32	12,5	15,6	46,9	25,0	37,5	62,5
Tillsvidareanställd	23	8,7	13,0	52,2	26,1	26,1	73,9
Visstidsanställd	9	22,2	22,2	33,3	22,2	66,7	33,3
Vikarie	-	-	-	-	-	-	-
Deltidspensionerad	-	-	-	-	-	-	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Teknik och kommunikation vanligaste undervisningsområdet

Nästan 45 procent av Högskolans lärare, eller 14 personer, undervisar huvudsakligen inom ämnesområdet teknik och kommunikation. Inom resterande områden undervisar mellan två och fem personer. Lärarnas könsfördelning varierar stort per område, vilket kan ses i *Figur 9* nedan.

Figur 9. Andel kvinnliga och manliga lärare på Högskolan efter huvudsakligt undervisningsämne 2023

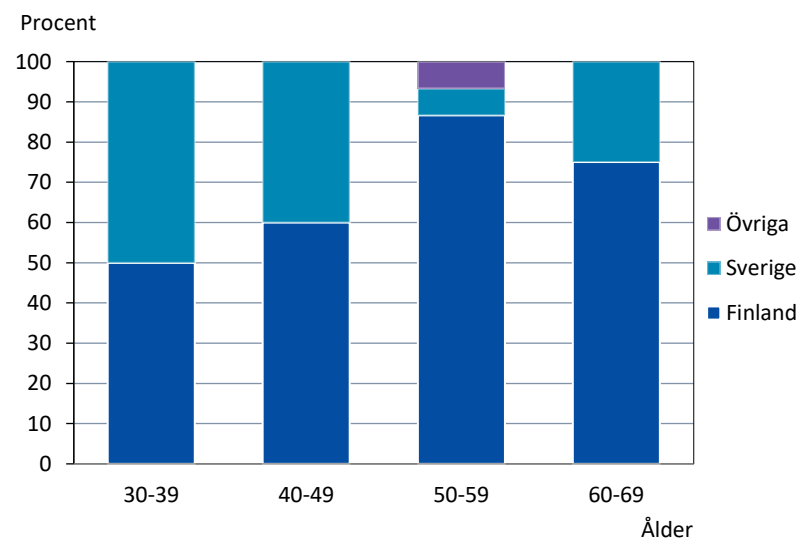

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tre fjärdedelar är utbildade i Finland

Ungefär tre fjärdedelar av lärarna vid Högskolan är utbildade i Finland och nästan en fjärdedel i Sverige. I åldersgruppen 50 till 59 är nära på nio av tio utbildade i Finland samtidigt som bara hälften är det bland 30 till 39 åringarna.

Figur 10. Lärare på Högskolan efter ålder och examensland 2023

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Övrig utbildning

Statistiken över lärare i övrig utbildning omfattar rektorer och lärare som undervisar minst 14 timmar per vecka vid Ålands musikinstitut och Medborgarinstitutet.

Kvinnlig majoritet på Medborgarinstitutet, manlig på Musikinstitutet

I jämförelse med 2020 så har antalet lärare på Medborgarinstitutet ökat med fyra personer medan antalet lärare på Musikinstitutet är på samma nivå. En övervägande del av lärarna på Medborgarinstitutet är kvinnor samtidigt som förhållandet är omvänt på Musikinstitutet. Medelåldern är något högre på Medborgarinstitutet i jämförelse med Musikinstitutet.

Tabell 14. Lärare i övrig utbildning efter skola, ålder och kön 2023

Skola	Antal totalt	Ålder, procent					Medel- ålder	Kön, procent	
		-29	30-39	40-49	50-59	60-		Kvinnor	Män
Totalt	34	-	20,6	20,6	38,2	20,6	51,0	55,9	44,1
Medborgarinstitutet	19	-	21,1	26,3	26,3	26,3	51,4	78,9	21,1
Ålands musikinstitut	15	-	20,0	13,3	53,3	13,3	50,5	26,7	73,3

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Strax över hälften av de redovisade personerna är lärare och nästan en tredjedel är timplärare i huvudsyssla.

Tabell 15. Lärare i övrig utbildning efter huvudsaklig uppgift, ålder och kön 2023

Huvudsaklig uppgift	Antal totalt	Ålder, procent					Kön, procent	
		-29	30-39	40-49	50-59	60-	Kvinnor	Män
Totalt	34	-	20,6	20,6	38,2	20,6	55,9	44,1
Rektor	2	-	-	-	50,0	50,0	50,0	50,0
Lärare	19	-	26,3	15,8	42,1	15,8	52,6	47,4
Timplärare i huvudsyssla	11	-	18,2	36,4	18,2	27,3	54,5	45,5
Timplärare i bisyssla	2	-	-	-	100,0	-	100,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Inom övrig utbildning är hälften tillsvidareanställda och den andra hälften visstidsanställda. Bland de visstidsanställda var kvinnorna klart flest medan flertalet var män bland de tillsvidareanställda.

Sång och musik samt invandrarundervisning i svenska de vanligaste ämnena

Eftersom Musikinstitutets verksamhet till allra största delen består av ämnena musik och sång blir tyngdpunkten av undervisningen inom den övriga utbildningen på detta ämnesområde (benämnt musik i *Tabell 16* nedan). Vid Medborgarinstitutet undervisar flest inom invandrarundervisning i svenska. Lärarna som undervisar inom musik är till övervägande del män och bland lärarna inom invandrarundervisningen är i stället kvinnorna flest.

Tabell 16. Lärare i övrig utbildning efter undervisningsämne och kön 2023

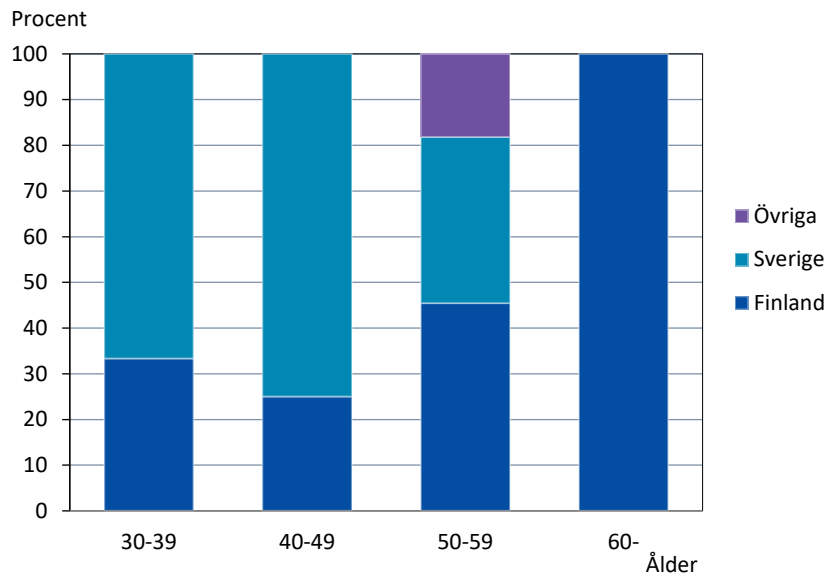
Huvudsakligt undervisningsämne	Antal totalt	Kön, procent	
		Kvinnor	Män
Totalt	33	57,6	42,4
Musik	14	21,4	78,6
Invandrarundervisning i svenska	9	77,8	22,2
Språk	3	100,0	-
Teater och dans	3	66,7	33,3
Bildkonst	1	100,0	-
Hantverk- och konstindustri	1	100,0	-
Hälsoområdet	1	100,0	-
Informations- och kommunikationsteknik	1	100,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Strax över hälften av lärarna har utbildat sig i Sverige

Av de 34 lärarna inom övrig utbildning är 28 behöriga och av dem är strax över hälften utbildade i Sverige, två femtedelar i Finland och resterande i något annat land. Bland lärarna som är 50 år eller äldre har flest utbildat sig i Finland medan majoriteten bland de som är yngre än så har utbildat sig i Sverige.

Figur 11. Behöriga lärare i övrig utbildning efter ålder och examensland 2023

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik